

Ön söz, şairin hayatı ve şiiri: Mariya Leontiç
Предговор, животот и поезијата на поетот: Марија Леонтиќ
Türkçeden Makedoncaya Çeviri: Neyat Seşman, Mariya Leontiç
Препев од турски на македонски: Нејат Селман, Марија Леонтиќ

Son söz: Cemal Aksu
Поговор: Џемал Аксу

NAZIM HİKMET
HAZIM ХИКМЕТ

SON ŞİİRLERİ
ПОСЛЕДНИ ПЕСНИ

Ön söz, şairin hayatı ve şiiri: Mariya Leontiç

Предговор, животот и поезијата на поетот: Марија Леонтиќ

Türkçeden Makedoncaya Çeviri: Neyat Seşman, Mariya Leontiç

Препев од турски на македонски: Нејат Селман, Марија Леонтиќ

Son söz: Cemal Aksu

Поговор: Џемал Аксу

GİRİŞ

Bir toplumda her dönemde birçok yeni şair belirebilir, fakat gerçek anlamda yenilik getiren şairler çok seyrek ortaya çıkar. Nâzım Hikmet, doğal şiir yeteneği ile Türk şiirine yenilik getirdi. Bu yeniliği ise birçok şair benimsedi. Bunu, farklı ülkelerde çalışan ve yaşayan şairler ve çevirmenler de farkettiler, Nâzım Hikmet'in şiirlerini, onun şiir estetiğini kendi okuyucularına tanıtmak için şiirleri farklı dillere çevirdiler. Dietrich Gronau'ya göre "...Atatürk'ün toplum adına elde ettiklerini Nâzım Hikmet de Türk dili adına gerçekleştirmiştir: Katı Osmanlı kurallarının, modern bir esneklikle aşılması."¹ Nâzım Hikmet, orijinal şiir ifadesi, müziği, ritmi, yeni yapı ve konularla Türk şiirinde yeni bir yol açtı. Birçok yazar şiirlerine hayran kalıp onu gizli gizli okudular ve etkilenip serbest nazmı benimsediler.

Şiiri ve poetikası olumlu olumsuz eleştiriler almasına rağmen, şair kendi yaratıcı yolunu terk etmedi. Şiiri, hayatının en zor anlarında ruhunun çökmesine izin vermeyen en sadık yoldaşı oldu. Şiir, hapisanelerdeki yalnızlığında yıllarca en iyi arkadaşı idi. Onun aracılığı ile doğa, hayat ve insanlarla iletişim kuruyordu. Bu yüzden hayattan uzak iken hapisanelerde yazılan şiirleri ile hayatı çok kuvvetli yansıtıyordu.

Şair, lirik şiirleriyle kendi zamanını aşip evrensellik kazandı. Şiirlerdeki yoğun duygu ve içtenlik, şairin duygusal, manevi ve fikir dünyasına girmemize izin vermiştir. Bu sebeple şiirlerinde otobiyografik unsurlar bulmamız mümkündür. Şairin lirik şiirlerini okuyan onun hayatını okumuş olur.

Üsküp, 16.3.2012

Mariya Leontiç

¹Gronau Dietrich. (1995). *Nazım Hikmet*. Altın Kitaplar Yayınevi – İstanbul, 39

ВОВЕД

Во едно општество во секој период можат да се јават многу нови поети, но многу ретко се јавуваат поети кои донесуваат вистинска новина. Назим Хикмет со својата природна дарба внесе новина во турската поезија. А оваа новина ја прифатија многу поети. Ова го забележаа поетите и преведувачите кои работеа и живееја во различни земји и тие за да ја презентираат поезијата и поетската естетика на Назим Хикмет на своите читатели го преведуваа на различни јазици. Според Дитрих Гронау „Тоа што го направи Ататурк за општеството, тоа го направи Назим Хикмет за турскиот јазик: ослободување од тврдите османлиски правила и нивно надминување со една модерна флексибилност.“¹ Назим Хикмет со својата оригинална поетска нарација и израз со музикалност и ритам, со нова структура и теми отвори нов пат на турската поезија. Многу писатели восхитени од неговата поезија скришно го читаа и инспирирани од неговите песни почнаа да го применуваат слободниот стих.

Иако неговата поезија и поетика доживуваше контрадикторни критики, од најнегативни до најпозитивни, поетот не се откажа од својот творечки пат. Дури може да се каже дека поезијата му беше вечно верна друшка која не дозволуваше духот да му се скрши и во најкритичните мигови од неговиот живот. Поезијата исто така беше и негов најдобар другар и собеседник во неговата самотија во затворските ќелии со години. Таа беше нишката преку која комуницираше со природата, животот, луѓето. Токму таа поезија напишана во затворските ќелии толку далеку од животот, најмногу зрачи со живот.

Поетот со своите лирски песни кои го надминаа своето време стана универзален. Овие песни кои се карактеризираат со силен емотивен набој, излив на чувства од најразличен интензитет и голема искреност, ни дозволуваат да навлеземе во поетовиот емотивен, духовен, душевен и мисловен свет и да пронајдеме автобиографски елементи. Читателот додека ги чита лирските песни на поетот, всушност го чита неговиот живот.

Скопје, 16.03.2012

Марија Леонтиќ

İÇİNDEKİLER

СОДРЖИНА

Giriş (Mariya Leontić)

Вовед (Марија Леонтиќ)

1.Otobiyografi (Çeviri: Neyat Selman)

Автобиографија (Препев: Нејат Селман)

2.Hasret (Çeviri: Mariya Leontić)

Копнеж (Препев: Марија Леонтиќ)

3.Şehir, Akşam ve Sen (Çeviri: Mariya Leontić)

Градот, ноќта и ти (Препев: Марија Леонтиќ)

4.Sıcaklarda (Çeviri: Mariya Leontić)

Во овие горештини (Препев: Марија Леонтиќ)

5.[Sen Benim Sarhoşluğumsun] (Çeviri: Mariya Leontić)

Мое пијанство си ти (Препев: Марија Леонтиќ)

6.[Bu Dünyada Ne Çok Güzel Kadın Var] (Çeviri: Neyat Selman)

[Колку убави жени има на светов] (Препев: Нејат Селман)

7.[Berlin’de Astorya Lokantası’nda] (Çeviri: Neyat Selman)

[Во Берлин во кафеаната Асторија] (Препев: Нејат Селман)

8.[Biliyorum Artık İyice Biliyorum] (Çeviri: Mariya Leontić)

[Знам, многу добро знам] (Препев: Марија Леонтиќ)

9.[Seni Düşünürüm] (Çeviri: Neyat Selman)

[Кога мислам на тебе] (Препев: Нејат Селман)

10.[Gülüm, İki Gözümün Bebeği] (Çeviri: Neyat Selman)

[Розо моја, око мое] (Препев: Нејат Селман)

11.Üç Leylek Lokantası (Çeviri: Neyat Selman)

Ресторанот три штрка (Препев: Нејат Селман)

12.[Aya Gidilecek] (Çeviri: Mariya Leontiç)

[Ќе се оди на месечина] (Препев: Марија Леонтиќ)

13.[Kafamı Çıkarıp Dolaba Kilitlesem Bir Haftalığına] (Çeviri: Mariya Leontiç)

[Да ја извадам главата и една седмица да ја заклучам во полица] (Препев: Марија Леонтиќ)

14.[Laypzigli Kızların Bacakları Gayetle Güzel] (Çeviri: Neyat Selman)

[Девојките од Лајпциг имаат прилично убави нозе] (Препев: Нејат Селман)

15.[Kar Kesti Yolu] (Çeviri: Mariya Leontiç)

[Снегот го завеа патот] (Препев: Марија Леонтиќ)

16.Geceleyn Bakü (Çeviri: Mariya Leontiç)

Ноќе Баќу (Препев: Марија Леонтиќ)

17.[Kadınım Brest'e Kadar Benimle Geldi] (Çeviri: Mariya Leontiç)

[Жената моја до Брест дојде со мене] (Препев: Марија Леонтиќ)

18.[Ayrılık Demir Çubuk Gibi Sallanıyor Havada] (Çeviri: Mariya Leontiç)

[Разделбата како железен стап се ниша во воздухот] (Препев: Марија Леонтиќ)

19.[Seviyorum Seni Ekmeği Tuza Banıp Yer Gibi] (Çeviri: Mariya Leontiç)

[Те љубам тебе како леб и сол да јадам] (Препев: Марија Леонтиќ)

20.[Her Günüm Mis Gibi Dünya Kokan Bir Kavun Dilimi] (Çeviri: Neyat Selman)

[Секој мој ден е резне диња со мирис на светот] (Препев: Нејат Селман)

21.[Durup Dururken İçimde Bir Şeyler Kopup Tıkıyor Boğazımı] (Çeviri: Mariya Leontiç)

[Од чиста мира нешто се откинува од мене и ме гуши] (Препев: Марија Леонтиќ)

22.[Sabah Saat Altı] (Çeviri: Mariya Leontiç)

[Шест часот е наутро] (Препев: Марија Леонтиќ)

23.[Laypzig'de Bir Yağmur Yağıyor İncecikten] (Çeviri: Neyat Selman)

[Ситен дожд паѓа врз Лапциг] (Препев: Нејат Селман)

24.[İnsanların Türküleri Kendilerinden Güzel] (Çeviri: Neyat Selman)

[Песните се поубави од луѓето] (Препев: Нејат Селман)

25.[Üstümüze Yazdıklarımın Hepsi Yalan] (Çeviri: Mariya Leontiç)

[Се што напишав за нас е лага] (Препев: Марија Леонтиќ)

26.Yolculuk (Çeviri: Mariya Leontiç)

Патување (Препев: Марија Леонтиќ)

27.Kosmosun Kardeşliği Adına (Çeviri: Mariya Leontiç)

Во името на братството на Космосот (Препев: Марија Леонтиќ)

28.Yaprak Dökümü (Çeviri: Mariya Leontiç)

Листопад (Препев: Марија Леонтиќ)

29.[Geliyor Sıram] (Çeviri: Mariya Leontiç)

[Ми доаѓа редот] (Препев: Марија Леонтиќ)

30.[Bir Şeyler Yazmalıyım] (Çeviri: Mariya Leontiç)

[Да напишам нешто треба] (Препев: Марија Леонтиќ)

31.[Yaşım Altmış] (Çeviri: Mariya Leontiç)

[Имам шеесет години] (Препев: Марија Леонтиќ)

32.Kadınlarımızın Yüzleri (Çeviri: Mariya Leontiç)

Лицата на нашите жени (Препев: Марија Леонтиќ)

33.Severmişim Meğer (Çeviri: Mariya Leontiç, Neyat Selman)

Всушност сум сакал (Препев: Марија Леонтиќ, Нејат Селман)

34.[İri İri Damlalarıyla Yağmur Üzüm Salkımıydı Doğum Gününde Senin] (Çeviri: Neyat Selman)

[На твојот роденден како грозд беше дождот со своите крупни капки] (Препев: Нејат Селман)

35.Vera'nın Resmi (Çeviri: Neyat Selman)

Портретот на Вера (Препев: Нејат Селман)

36.Yağmurun Altında (Çeviri: Neyat Selman)

На дождот (Препев: Нејат Селман)

37.[Dünyayı Verelim Çocuklara Hiç Değilse Bir Günlüğüne] (Çeviri: Mariya Leontiç)

[Светот да го дадеме на децата барем на еден ден] (Препев: Марија Леонтиќ)

38.[Sibirya Irmaklarında Buzlar Çözüldü Çoktan] (Çeviri: Mariya Leontiç)

[Оддамна се стопија речните ледови на Сибир] (Препев: Марија Леонтиќ)

39.Evler (Çeviri: Mariya Leontiç)

Куќи (Препев: Марија Леонтиќ)

40.[Çınar Olsam Dinlensem Gölgesinde] (Çeviri: Neyat Selman)

[Да сум чинар да одморам во неговата сенка] (Препев: Нејат Селман)

41.[Yoruldun Ağırlığımı Taşımaktan] (Çeviri: Mariya Leontiç)

[Се измори од мојата тежина] (Препев: Марија Леонтиќ)

42.Nerden Gelip Nereye Gidiyoruz? (Çeviri: Mariya Leontiç)

Од каде доаѓаме каде одиме? (Препев: Марија Леонтиќ)

43.Şaşıp Kalma Üstüne (Çeviri: Mariya Leontiç)

Не се чуди (Препев: Марија Леонтиќ)

44.Berlin Mektubu 1 (Çeviri: Mariya Leontiç)

Берлинско писмо 1 (Препев: Марија Леонтиќ)

45.Berlin Mektubu 2 (Çeviri: Mariya Leontiç)

Берлинско писмо 2 (Препев: Марија Леонтиќ)

46.Berlin Mektubu 3 (Çeviri: Mariya Leontiç)

Берлинско писмо 3 (Препев: Марија Леонтиќ)

47.Bahar Yağmurları (Çeviri: Mariya Leontiç)

Пролетни дождови (Препев: Марија Леонтиќ)

48.Vera'ya (Çeviri: Mariya Leontiç)

На Вера (Препев: Марија Леонтиќ)

49.[Düşlerin Hızıyla Aktım] (Çeviri: Mariya Leontiç)

[Со брзината на сништата потеков] (Препев: Марија Леонтиќ)

Nâzım Hikmet'in Hayatı ve Şiirleri (Mariya Leontiç)

Животот и поезијата на Назим Хикмет (Марија Леонтиќ)

Türk Şiirinde Ahenk ve Nâzım Hikmet (Cemal Aksu)

Џемал Аксу: Звукот во турскиот јазик и Назим Хикмет (Превод: Марија Леонтиќ)

Nâzım Hikmet'in Hayatında Önemli Tarihler (Hazırlayan: Mariya Leontiç)

Важни датуми во животот на Назим Хикмет (Подготвила: Марија Леонтиќ)